

ฉบับที่ 7

ฟ้าสวย·น้ำใส

วารสารข่าวกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม | ปีที่ 15 เดือนสิงหาคม 2562
ข่าวสารที่กระตุ้นให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**ลดขยะบกกสู่ทะเล
แก้วิกฤตสิ่งแวดล้อม**

ขยะพลาสติกเก็บยั้งไว... ไม่มีวันหมด

ขยะพลาสติกเป็นปัญหาลาสาสิกระดับโลก ถึงแม้ประเทศใดประเทศหนึ่งจะประกาศนโยบายยกเลิกการใช้พลาสติกอย่างสิ้นเชิง แต่ก็ยังหนีไม่พ้นปัญหานี้ยั้งดี นั้นเพราะขยะพลาสติกใช้ระยะเวลาย่อยสลาย 450-500 ปี และมันยังสามารถเคลื่อนย้ายตัวเองไปตามกระแสน้ำและทิศทางลมได้แทบทุกทวีป

เมื่อมีการแยกแยะประเภทของขยะอย่างละเอียดก็จะมีปัญหาชาติของพวกมันว่าเคลื่อนที่มาจากจุดใดของโลก ฉะนั้นหนทางเดียวที่มนุษยชาติจะหยุดมันได้ก็คือการสร้างฉันทานุมัติร่วมกันในการลดปริมาณการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่มาจากพลาสติกลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือถึงที่สุดแล้วทุกประเทศคงต้องกำหนดให้มีการใช้วัสดุย่อยสลายได้ 100% ในทุกผลิตภัณฑ์ในอนาคต

หาไม่แล้วเราจะรับรู้ถึงอันตรายของพวกมันซ้ำต่อไปอีกนานเท่านาน

กองบรรณาธิการ
ฟ้าสวยน้ำใส

จัดทำโดย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
49 ถนนพระราม 6 ซอย 30 พญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0 2298 5630
www.deqp.go.th
www.facebook.com/deqpth

วารสารข่าวฉบับนี้ใช้กระดาษรีไซเคิล 100%
และใช้หมึกพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

- 3 • เกาะกระแสน้ำ**
ฤ...ปลาทูไทย
กำลังจะหายไป?
- 4 • เบิกโลก**
ข้อเท็จจริงอันขม (ขื่น)
ของโกโก้
- 5 • เก้าก้น**
สัตว์ทะเลหายาก
เสี่ยงสูญพันธุ์
- 6 • พลังขับเคลื่อน**
ปลูกจิตสำนึก
หยุดขยะบกลงสู่ทะเล
- 7 • ร่วมไม้ร่วมมือ**
ชาวประมงรวมใจ
สร้างพื้นที่สีเขียวสุพรรณบุรี
- 9 • บนความเคลื่อนไหว**
ถึงยุคที่รองเก้าอี้แฟชั่น
ผลิตจากขวดพลาสติก 100%
- 10 • วิถีคนเขียว**
วราวุธ ศิลปอาชา
'การอนุรักษ์วันนี้ เพื่อคนรุ่นหน้า'
- 11 • สุขพอเพียง**
หาดีเจ้าสำราญ
โมเดลขยะเหลือศูนย์

เพื่อให้ปลาทุอยู่คู่เมนูอาหารในแต่ละมือต่อไป ผู้บริโภคต้องเลือกซื้อ ภาครัฐต้องกำกับดูแล การทำประมงอย่างเข้มงวด ขณะเดียวกันภาคธุรกิจก็ต้องให้ความร่วมมือในการช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเล

ในเดือนตุลาคมถึงธันวาคมจะเป็นช่วงที่ปลาทุของไทยมีรสชาติที่ดีที่สุด เพราะปลาทุมีการสะสมอาหารอย่างเต็มที่ ปริมาณสะสมไขมันค่อนข้างสูง เนื้อจะหวานมันมากกว่าปลาทุนำเข้าจากต่างประเทศที่มีเนื้อกระด้าง แต่มีสักกี่คนจะทราบว่ปลาทุที่เรากินกันอยู่ทุกวัน...อาจไม่ใช่ปลาทุไทย

ปลาทุวางไข่อยู่ 2 แหล่งหลักคือ นอกชายฝั่ง จ.ประจวบคีรีขันธ์ และตอนเหนือ หมู่เกาะอ่างทอง โดยเมื่อโตได้ระยะหนึ่งจะอพยพมาอยู่บริเวณอ่าวไทยรูปตัว ก และโตเต็มวัยที่บริเวณนี้

อย่างไรก็ดี วงจรชีวิตปลาทุเปลี่ยนไป เนื่องจากมีการทำประมงแบบทำลายล้างด้วยการใช้เรือปั่นไฟ และใช้อวนลากที่มุ่งหาปลาในปริมาณมาก ๆ จับแบบไม่เลือก ทำให้ได้ลูกปลาทุ พ่อแม่พันธุ์ปลาทุ ตลอดจนปลาเล็กปลาน้อยติดมาด้วย ส่งผลให้สถานการณ์ปลาทุลดน้อยลงตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา

ปลาทุที่วางจำหน่ายตามตลาดและห้างสรรพสินค้าส่วนหนึ่งจึงเป็นปลาทุนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่มาจากอินโดนีเซีย ศรีลังกา ปากีสถาน โอมาน และอินเดีย ซึ่งจะเป็ปลาทุตัวใหญ่ที่รสชาติไม่อร่อยเท่าปลาทุจากทะเลไทย

สาเหตุหลัก ๆ ที่ทำให้ปลาทุลดลง มาจาก 4 ปัจจัยประกอบกัน นั่นคือ การลักลอบจับปลาในฤดูวางไข่ โดยเรือประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน ซึ่งการจับแต่ละครั้งมักติดพ่อแม่พันธุ์ปลาทุที่กำลังจะวางไข่มาด้วย ถัดมาเรือประมงปล่อยน้ำเสียลงทะเลจนเกิดแพลงก์ตอนบลูมส่งผลให้สัตว์ทะเลตาย และ

ทุ...ปลาทุไทย กำลังจะหายไป?

อุณภูมิน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาวะโลกร้อนก็มีส่วนทำให้สถานการณ์ปลาทุลดลงด้วยเช่นกัน

แน่นอนว่าภาครัฐเองมีมาตรการควบคุมในระดับหนึ่ง เพิ่มเติมจากมาตรการปิดอ่าวในพื้นที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์-15 พฤษภาคม ของทุกปี รวมทั้งควบคุมการทำประมงที่มีโอกาสจับพ่อแม่พันธุ์ปลาทุก่อนการวางไข่ด้วยการกำหนดขนาดตาอวนให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ตลอดจนกำหนดเขตห้ามทำประมงในพื้นที่ประมาณ 7 ไมล์ทะเล นับจากเขตชายฝั่งต่อจากระยะเวลาที่ปิดอ่าวออกไปอีก 1 เดือน

อีกทั้งได้เพิ่มพื้นที่การห้ามทำการประมงให้เกิดความเชื่อมต่อระหว่างการปิดอ่าวตอนกลาง และปิดอ่าวตอนใน ซึ่งเป็นการถอยกันคนละก้าว เพื่อให้มีการทำประมงอย่างยั่งยืน แต่กระนั้นลูกปลาขนาดเล็กอย่างปลาทุก็ยังถูกจับมาจำหน่ายอยู่ดี

ฉะนั้น เพื่อให้ปลาทุอยู่คู่เมนูอาหารในแต่ละมือต่อไป ผู้บริโภคต้องเลือกซื้อ ภาครัฐต้องกำกับดูแลการทำประมงอย่างเข้มงวด ขณะเดียวกันภาคธุรกิจก็ต้องให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งช่วยรักษาระบบนิเวศทางทะเลโดยรวมให้มีความยั่งยืนต่อไปด้วย ●

ข้อเท็จจริงอันขม (ขื่น) ของโกโก้

ในรอบ 60 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าฝนในไอวอรีโคสต์ลดลงกว่าร้อยละ 80 ปัจจุบันเหลือพื้นที่ราว 1 ใน 10 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และการปลูกโกโก้แทนที่ ได้ทำให้เกิดการปล่อยคาร์บอนปริมาณมหาศาลสู่ชั้นบรรยากาศ

กระแสนิยมบริโภคช็อคโกแลตที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องของผู้คนทั่วโลก ทำให้เมล็ดโกโก้ (Cocoa) ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่หลายคนอาจไม่ทราบว่าการขยายพื้นที่เพาะปลูกต้นโกโก้กำลังสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาล โดยเฉพาะกลุ่ม

ประเทศในแอฟริกาตะวันตก

กว่าร้อยละ 70 ของเมล็ดโกโก้ในตลาดโลกปัจจุบันมีแหล่งผลิตอยู่ในแอฟริกา โดยร้อยละ 60 ปลูกอยู่ในประเทศไอวอรีโคสต์ (หรือโกตดิวัวร์) และกานา ซึ่งเป็นผู้ผลิตโกโก้มากที่สุดสองอันดับแรกของโลก

การสำรวจขององค์กรโกโก้นานาชาติ (International Cocoa Organization) พบว่า สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ใช้โกโก้เป็นส่วนผสมในปีที่ผ่านมา มีมูลค่าการค้าอยู่ที่ราว 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 3.26 ล้านล้านบาท โดยแต่ละปีต้องใช้เมล็ดโกโก้กว่า 3 ล้านตันเพื่อผลิตสินค้าออกมาให้ทันกับความต้องการผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นทุกปี

นั่นเป็นเหตุผลให้เกษตรกรจำเป็นต้องขยายพื้นที่เพาะปลูกต้นโกโก้มากขึ้น เกษตรกรในไอวอรีโคสต์จำนวนมากบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ รวมถึงตัดไม้ทำลายป่า ปัจจุบันร้อยละ 40 ของผลผลิตโกโก้จากไอวอรีโคสต์มาจากการทำไร่ป่าสงวน โดยผล

การสำรวจชี้ว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ป่าสงวน 7 แห่งในไอวอรีโคสต์ได้กลายเป็นไร่โกโก้ ในรอบ 60 ปีที่ผ่านมาพื้นที่ป่าฝนในไอวอรีโคสต์ลดลงกว่าร้อยละ 80 ปัจจุบันเหลือพื้นที่ราว 1 ใน 10 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และการปลูกโกโก้แทนที่ ได้ทำให้เกิดการปล่อยคาร์บอนปริมาณมหาศาลสู่ชั้นบรรยากาศ

“ถ้าปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข ภายในปี 2030 ไอวอรีโคสต์จะไม่เหลือพื้นที่ป่าฝนเลย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับความหลากหลายทางชีวภาพ เพราะพื้นที่ป่าที่เหลือนี้เป็นที่อยู่อาศัยของลิงชิมแปนซีและสัตว์อีกกว่า 1,000 สายพันธุ์” เจมส์ โลแม็กซ์ เจ้าหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมของยูเอ็น กล่าว

กานาเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ประสบกับปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าอย่างล้างผลาญ เช่นเดียวกัน ในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา พื้นที่สงวนเกือบ 7.6 แสนไร่ในกานาถูกแปลงสภาพกลายเป็นไร่โกโก้ และสูญเสียพื้นที่ป่าอีกกว่า 4 ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ป่าทั้งประเทศ

นอกเขตรัฐแอฟริกาตะวันตกที่มีการเพาะปลูกโกโก้อย่างเข้มข้น เช่น อินโดนีเซีย คองโก และเปรู ก็กำลังเผชิญกับปัญหาการบุกรุกป่าทำไร่โกโก้แบบไม่ยั่งยืนเช่นเดียวกัน ช้ำร้ายไร่โกโก้จำนวนมากยังมีการใช้ยาฆ่าแมลง สารเคมีและการใช้แรงงานเด็กอีกด้วย

สหประชาชาติ (ยูเอ็น) จึงได้ร่วมกับรัฐบาลในกลุ่มประเทศผู้ปลูกโกโก้สร้างความเข้าใจกับบริษัทผู้ผลิตช็อคโกแลตและเกษตรกรผู้ปลูกเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรแบบยั่งยืนมากขึ้น เช่น การปลูกโกโก้แบบออร์แกนิก การนำเปลือกโกโก้มารีไซเคิล และการใช้จักรยานในการขนส่งเมล็ดพันธุ์เพื่อลดการปล่อยคาร์บอน

“โกโก้ต่างจากพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่ถูกพัฒนาสายพันธุ์ให้มีผลผลิตสูงชันและมีอุปกรณ์ช่วยทุนแรงมากมาย ปัจจุบันร้อยละ 90 ของผลผลิตโกโก้ทั่วโลก ยังถูกผลิตโดยเกษตรกรรายย่อยที่ล้วนยังไม่ได้รับการพัฒนา” เจมส์ กล่าว ●

ที่มา : UN Environment Iia: Reuters
ที่มาภาพ : <https://fairtrac.com/how-much-do-cocoa-farmers-earn-in-ghana>

เท่าทัน

สัตว์ทะเลหายาก เสี่ยงสูญพันธุ์

เต่าทะเล

พบ 5 ชนิด
จำนวน 2,500 - 3,500 ตัว

โลมา/วาฬ

พบ 27 ชนิด
มากกว่า 2,000 ตัว

พะยูน

พบ 1 ชนิด
จำนวน 250 ตัว

สถิติสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น

ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง (2559 - 2561)
พบซากสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น

(หน่วย : ตัว)

เต่าทะเล

โลมา/วาฬ

พะยูน

รวม

ปี	เต่าทะเล	โลมา/วาฬ	พะยูน	รวม
ปี 2559	165	119	12	296
ปี 2560	159	199	19	377
ปี 2561	202	221	13	436

สาเหตุการเกยตื้น

- ติดเครื่องมือประมง
- ขยะทะเล
- ป่วยตามธรรมชาติ

ผลกระทบจากขยะทะเล (2561)

พบสัตว์ทะเลที่
ได้รับผลกระทบ

รวม
129
ตัว

ขยะพันรัดภายนอก 61 ตัว
กินขยะทะเล 51 ตัว
พบทั้ง 2 กรณี 10 ตัว

ไม่พบผลกระทบ
จากขยะทะเล

ขยะพันรัดภายนอก 4 ตัว
กินขยะทะเล 3 ตัว

ตัวอย่างขยะพลาสติก ที่เจอในซากสัตว์ทะเลหายาก

วาฬน้ำร่อง

ถุงพลาสติก 85 ใบ
หมัก 8 กิโลกรัม

วาฬหัวทุย

ขยะพลาสติก 4 ชิ้น
ขวด และแก้วพลาสติก

เต่าตนุ

ขยะพลาสติกจำนวนมาก
ถุงพลาสติก หนึ่งยาง เชือก

ที่มา : กรมทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง
: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปลูกจิตสำนึก หยุดขยะบกลงสู่ทะเล

การไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติ หรือไปทะเล **อย่านำถุงพลาสติกไปได้หรือไม่** หรือนำไปแล้วให้นำกลับมาด้วย **อย่าทิ้งขยะให้สัตว์ต่างหน้า**

กิจกรรมภายในงาน Good Day Say No Plastic Bag On The Beach “ดูแลโลกเพื่อให้โลก...ดูแลเราตลอดไป” ณ บริเวณหาดเจ้าสำราญ อ.เมือง จ.เพชรบุรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2562 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำคณะผู้บริหารกระทรวงและหน่วยงานในพื้นที่ร่วมกันแสดงพลังด้วยการเก็บขยะบริเวณชายหาด เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนรักษาความสะอาดและลดการ

ทิ้งขยะลงสู่ทะเล

ราราช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กล่าวเปิดงานตอนหนึ่งว่า การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ต้องการให้เป็นพลังจุดประกายการเริ่มต้นปลูกจิตสำนึกว่าการไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติ หรือไปทะเล จำเป็นต้องนำถุงพลาสติกไปด้วย หากนำไปแล้วให้นำกลับมาด้วย อย่าทิ้งขยะให้สัตว์ต่างหน้า แต่ให้นำปิ่นโต ใช้ใบตอง หรือวัสดุย่อยสลายแทนได้หรือไม่ เพราะ

ถึงเวลาแล้วที่จะต้องรักษาป่าและอนุรักษ์ท้องทะเลอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะต้องเริ่มทำตั้งแต่วันนี้ โดยไม่ต้องการให้การจัดกิจกรรมนี้เป็นเพียง “ไฟไหม้ฟาง” แต่ต้องเป็นหมุดหมายให้เราได้ลุกขึ้นมาทำเพื่อคนรุ่นต่อไป และให้เห็นว่าเราทุกคนเป็นต้นเหตุทำให้เกิดขยะและเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากขยะ ทุกคนจึงต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา เมื่อขยะทะเลลดลง ชายหาดปลอดขยะ ทรัพยากรทางทะเลอุดมสมบูรณ์ จะส่งผลดีต่อพวกเราลูกหลานของเรา และโลกของเรา

“สิ่งที่ผมหวังที่สุดจากกิจกรรมดี ๆ ในวันนี้ คือ เมื่อพี่น้องกลับบ้านไปแล้ว ให้ช่วยกันไปบอกต่อญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือคนที่เรารัก ให้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีจิตสำนึกลดปัญหาขยะบกลงสู่ทะเล เพื่อให้ลูกหลานของเราในอนาคตได้อยู่กับธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ต่อไปอีกนานเท่านาน”

ระหว่างกิจกรรมการเก็บขยะซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในครั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยคณะผู้บริหารได้ร่วมกันแปรอักษรคำว่า “Good Day Say No Plastic Bag” บริเวณชายหาดร่วมกับนักเรียน นักศึกษา ตัวแทนส่วนราชการต่าง ๆ ตลอดจนดารา นักแสดง นักท่องเที่ยว พ่อค้าแม่ค้า และประชาชนในพื้นที่กว่า 500 คน เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการดูแลรักษาหาดเจ้าสำราญให้สะอาด ปราศจากขยะ ตลอดจนแสดงพลังความร่วมมือที่จะช่วยกันลดพลาสติกใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมแบ่งกลุ่มให้เด็กและเยาวชนจากโรงเรียนในพื้นที่ร่วมแข่งขันเก็บขยะและคัดแยกขยะ ซึ่งขยะที่เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บและนำมาคัดแยกได้รวมทั้งสิ้น 71.80 กิโลกรัม สามารถคำนวณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงได้เท่ากับ 21.90 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งเท่ากับการปลูกต้นไม้ยืนต้นเพื่อดูดซับก๊าซเรือนกระจกถึง 876 ต้น ●

1

ชาวประชาวมใจ สร้างพื้นที่สีเขียว สุพรรณบุรี

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.สุพรรณบุรี จัดโครงการ “ชาวประชาวมใจสร้างพื้นที่สีเขียวให้จังหวัดสุพรรณบุรี” เนื่องในวโรกาส

วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว 67 พรรษา โดยมีนายวรารัฐ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานใน

พิธี ภายในงานมีกิจกรรมการปล่อยปลา ปลูกต้นไม้ และปลูกหญ้าแฝก เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสุพรรณบุรี อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี ●

2

เสริมศักยภาพเมือง อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

นางสาวสาวิตรี ศรีสุข รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสริมศักยภาพเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 30 กรกฎาคม -

2 สิงหาคม 2562 ณ โรงแรมลีการ์เด้น พลาซ่า จ.สงขลา โดยมีนายอำพล พงศ์สุวรรณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา กล่าวต้อนรับ เวทีครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ องค์ความรู้ สร้างเสริมเทคนิคการเฝ้าระวัง

คุณภาพสิ่งแวดล้อมและรูปแบบการพัฒนาชุมชนและเมืองอย่างมีส่วนร่วม อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาเมืองนำอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรม 14 พื้นที่ 15 จังหวัด ●

3

3 ส่งเสริม ผู้ประกอบการเดินหน้า เศรษฐกิจหมุนเวียน

นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ลงนามความร่วมมือระหว่าง 3 หน่วยงาน ร่วมกับ ดร.ฐิตาภา สมิตินนท์ รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง

ชาติ (สวทช.) และ รศ.ดร.สุดเขตต์ นาคะเสถียร คณบดีคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในโครงการ “กระบวนการสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพื่อสนับสนุน เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างแท้จริง”

เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย ได้ใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและคุ้มค่าที่สุดในทุกวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่แท้จริง ●

4

ปิดโครงการส่งเสริม พฤติกรรมกรบรีโภคที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นางสาวสาวิตรี ศรีสุข รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นประธานปิดโครงการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรบรีโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2562 ณ โรงแรม

เจ้าพระยาปาร์ค โดยโครงการได้สร้างความร่วมมือกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี เพื่อให้สถาบันการศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมวางแผนและจัดกิจกรรมเสริม

สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมพฤติกรรมกรบรีโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ภายในร่วมมหาวิทยาลัยไปจนถึงชุมชนโดยรอบจนเกิดเครือข่ายการทำงานระหว่างสถาบันการศึกษา สังคม และชุมชน ●

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ได้ส่งคณะลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 24 ณ รัฐ

เวสต์เวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 22 กรกฎาคม - 2 สิงหาคม 2562 ภายใต้คำขวัญ Unlock a New World ซึ่งมีลูกเสือกว่า 45,000 คน จาก 169 ประเทศทั่วโลกเข้าร่วม การประชุมลูกเสือโลกในครั้งนี้เป็นการเปิดโลกแห่งการ

เรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้ลูกเสือทั่วโลกทุกคนช่วยกันปกป้องและรักษาโลก ตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ●

5

สส. เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมลูกเสือโลก

บนความเคลื่อนไหว

ถึงยุคที่รองเท้าแฟชั่นผลิตจากขวดพลาสติก 100%

อุตสาหกรรมแฟชั่นหันมาใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกันมากขึ้น เมื่อไม่นานมานี้ 9 บริษัทแบรนด์ระดับโลกเพิ่งประกาศคอลเลกชันกระเป๋าผ้าไนลอนที่ผลิตจากขยะพลาสติกที่ถูกทิ้งลงทะเล หรือ เบอร์เบอร์ที่หันมาใช้ E-Canvas ในกระบวนการผลิตกระเป๋า

ล่าสุด รองเท้าคอนเวิร์สก็รักโลกด้วยการออกรองเท้า Converse “Renew Canvas” ที่ผลิตจากขยะขวดพลาสติก 100% โดยระบุว่า ขวดพลาสติก 11 ขวด ใช้ผลิตรองเท้าได้หนึ่งคู่ ซึ่งใช้วัสดุถูกทิ้งมารีไซเคิลให้เกิดประโยชน์ต่อโลกอย่างไม่ยากเย็น

มาทำใหม่จนได้รองเท้าผ้าใบที่ทำมาจากขวดพลาสติก 100% ผ่านกระบวนการรีไซเคิลให้ออกมาเป็นเส้นใยโพลีเอสเตอร์ หรือที่เรียกว่า rPET ทดแทนคอตตอนี่นำมาทำเป็นผ้าแคนวาส

ไม่เพียงแค่นั้นคอนเวิร์สยังเตรียมจะออกไลน์รองเท้าที่ผลิตโดยกระบวนการการผลิตเพื่อความยั่งยืนและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยใช้ผ้าเดนิมทั้งที่ยังไม่เคยใช้หรือผ้าเดนิมจากกางเกงยีนส์เก่ามาสร้างเป็นรองเท้าผ้าใบผ้าเดนิมในชื่อ ‘Renew Denim’ อีกด้วย

การนำวัสดุเก่ามาใช้ใหม่อย่างสร้างสรรค์ของแบรนด์ชื่อดัง สามารถสร้างกระแสความตื่นตัวให้กับ วงการแฟชั่นและสินค้าอื่น ๆ ในการผลิตที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหาขยะพลาสติกและช่วยแก้ไขปัญหาคอขวดในระยะเวลาด้วย ●

ที่มา : <https://fashionjournal.com.au/fashion/converses-new-collection-made-discarded-plastic/>, <https://hypebeast.com/2019/6/converse-renew-initiative-chuck-taylor-all-star-high-low-canvas-release-sustainability>, <https://www.wired.co.uk/article/recycled-converse-renew-chuck-taylor-all-star>

ต้องทำให้**สังคมไทย**ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้**คนรุ่นต่อไป** เนื่องจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ**อนุรักษ์สัตว์ป่า** คือ **อนาคตของชาติ** และอนาคตของคนรุ่นใหม่

ในสายต่านักการเมืองบางพรรคอาจมองว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เป็นกระทรวงระดับ “เกรด ซี” แต่ “ท็อป” วราวุธ ศิลปอาชา จากพรรคชาติไทยพัฒนาที่ก้าวมาั่งรัฐมนตรีว่าการ กลับคิดต่างและมีความภาคภูมิใจที่ได้มารับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม

เขายกตัวอย่าง การปิดอ่าวมาหยา เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติที่เสื่อมโทรม แม้จะกระทบต่อรายได้จากการท่องเที่ยว และกระทรวงอาจโดนตำหนิบ้าง แต่เขาต้องการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจว่า ถึงเวลาเลิกกินบุญเก่าได้แล้ว แต่จะต้องช่วยกันทะนุถนอมอ่าวมาหยาเพื่อลูกหลานในวันข้างหน้า

นอกจากนี้แล้ว รัฐมนตรีวราวุธ ยังกล่าวระหว่างเปิดงาน Good Day Say No Plastic Bag On The Beach “ดูแลโลกเพื่อให้โลก...ดูแลเราตลอดไป” ซึ่งกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้จัดกิจกรรมรณรงค์การเก็บขยะบริเวณหาดเจ้าสำราญ จ.เพชรบุรี เมื่อเร็ว ๆ นี้ ว่า ปัญหาขยะทะเลไทยเป็นหนึ่งในหลายปัญหาที่สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังขาดการจัดการขยะอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทำให้มีผลกระทบต่อระบบ

ลดปริมาณขยะให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด (Reduce) ใช้ซ้ำ หมุนเวียนใช้ใหม่ก่อนทิ้ง (Reuse) และนำไปแปรรูป เพื่อมาใช้ใหม่ (Recycle)

วิสัยทัศน์ของรัฐมนตรี ทส. แจ่มชัด นั่นคือเขาต้องการทำให้สังคมไทยช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้คนรุ่นต่อไป เนื่องจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ คืออนาคตของชาติและอนาคตของคนรุ่นใหม่

ทนายทการเมืองของอดีตหัวหน้าพรรคชาติไทยพัฒนา มั่นใจว่า แม้จะเจออุปสรรคในการทำงานหลังจากนี้บ้าง แต่ก็ไม่ท้อถอย โดยจะยึดหลักการทงาน 3 ข้อของ “คุณพ่อ” บรรหาร ศิลปอาชา

- อดีตนายกรัฐมนตรี นั่นคือ
- 1.ขยัน
 - 2.ซื่อสัตย์
 - และ 3.นอบน้อมไว้ก่อน ●

วราวุธ ศิลปอาชา

‘การอนุรักษ์วันนี้ เพื่อคนรุ่นหน้า’

“ผมตื่นตี 5 และอยากออกมาทำงานทุกวัน” วราวุธ เริ่มต้นเล่าวิถียามเช้าหลังตื่นนอน โดยบอกว่า แม้จะเพิ่งได้ทำหน้าที่รัฐมนตรีว่าการครั้งแรก แต่เขามุ่งมั่นมาก จึงทำการบ้านก่อนเข้ารับตำแหน่งมาล่วงหน้าพอสมควร ทำให้หลายครั้งที่ขึ้นเวทีจับไมโครโฟน เขาไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสคริปต์ แต่สามารถพูดออกมาจากข้างในได้อย่างสั่นไหว

ในฐานะเจ้ากระทรวงสิ่งแวดล้อม วราวุธบอกว่า เขาเองต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนอื่น จึงพกพากระบอกรน้ำดื่มติดตัวทุกวัน ซึ่งเป็นกระบอกน้ำที่ใช้ดื่มระหว่างการออกกำลังกายในแต่ละวันนั่นเอง

นโยบายการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น วราวุธ ย้ำว่า ต้องไม่ใช่การบังคับ แต่จะทำอย่างไรให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการรักษาสีเขียวด้วยตัวเอง

นิเวศทางทะเลและชายฝั่งเป็นอันตรายต่อสัตว์ทะเลหายาก ไม่ว่า เต่า พะยูน วาฬ โลมา ที่ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

ร ม ว . ท ส . กล่าวว่ ทะเลบริเวณหาดเจ้าสำราญระยะทาง

ประมาณ 7 กิโลเมตร มีสัตว์ทะเลที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยและแหล่งหากินของวาฬบรูด้า หากทิ้งขยะลงทะเลก็เหมือนทำลายบ้านของวาฬบรูด้า รวมถึงสัตว์ทะเลชนิดอื่นๆ ด้วย ดังนั้นการแก้ปัญหาขยะสามารถเริ่มต้นจัดการจากต้นทาง นั่นคือครัวเรือน โดยใช้หลัก 3Rs คือ ใช้น้อย

หาดเจ้าสำราญ โมเดลขยะเหลือศูนย์

กลยุทธ์นี้**ประสบความสำเร็จ** โดยที่พ่อค้าแม่ค้าและ**ประชาชนพร้อมใจให้ความร่วมมือด้วยดี** ควบคู่ไปกับนโยบายขอความร่วมมือ**ไม่ใช่กาชชะแก้วพลาสติก** ถุงพลาสติกและโฟม

กว่าหาดเจ้าสำราญจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อของ จ.เพชรบุรี ต้องผ่านการจัดการมามากมายพอสมควร เนื่องจากในอดีตนั้นหาดแห่งนี้ ขึ้นชื่อเรื่องความสกปรก เพราะเต็มไปด้วยกองขยะ กระทั่งถึงยุคของ “บุญยอด มาคาลัย” รับหน้าที่นายกเทศมนตรีตำบลหาดเจ้าสำราญ เขาได้ตั้งเจตจำนงว่าจะทำอะไรให้หาดเจ้าสำราญมีความสะอาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งต้องมี 3 องค์ประกอบหลัก นั่นคือ สะอาด สะดวก และปลอดภัย

นโยบายการจัดการขยะชายหาดเป็นเรื่องยาก การจะดำเนินการให้สำเร็จได้ต้องสร้างความร่วมมือให้ประชาชนมีการลดขยะ

ที่ต้นทาง และให้มีการเก็บขยะที่ปลายทางควบคู่กันไปด้วย

ระหว่างการผลิตนโยบายการจัดการขยะ นายกฯ บุญยอด เกิดแนวคิด “ทำขยะให้มีค่า” เพื่อให้ประชาชนช่วยกันเก็บ โดยเริ่มต้นขอความร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้าที่ขายของริมชายหาดก่อน แนวคิดนี้ได้กำหนดให้ร้านริมหาดนำขยะรีไซเคิลเก็บใส่ถุงดำมาให้กับทางเทศบาลเพื่อแลกค่าเช่าพื้นที่ค้าขายริมหาดฟรี

กลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จ โดยที่พ่อค้าแม่ค้าและประชาชนพร้อมใจให้ความร่วมมือด้วยดี นอกจากนี้ยังขอความร่วมมือไม่ให้ใช้ภาชนะแก้วพลาสติก ถุงพลาสติกและโฟม แต่ให้ใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ เช่น กระดาษ ชานอ้อย หรือภาชนะไบโอพลาสติก โดยขยะทั้งหมดที่ทางเทศบาลรับมาจากร้านค้าและประชาชนจะนำไปรีไซเคิล และนำรายได้ทั้งหมดไปบริจาคให้วัดเพื่อเป็นการทำบุญร่วมกัน

นี่เป็นเหตุผลว่าทำไม “หาดเจ้าสำราญ” จึงกลับมาสะอาดอีกครั้ง ไม่ใช่เพราะกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐเดินเก็บขยะเอง แต่ความสะอาดเกิดขึ้นจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่ช่วยกันทำให้ขยะมีค่า จนนำไปสู่การจัดการขยะเหลือศูนย์ หรือ Zero Waste ในที่สุด อย่างไรก็ตาม ในฐานะหาดเจ้าสำราญ

อ.เมืองเพชรบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อของจังหวัด บุญยอดได้ลงมือแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกควบคู่กันไปด้วย

เหตุการณ์นักท่องเที่ยว “จมน้ำตาย” เป็นหนึ่งในภาพลบของสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้มาก่อน จนขึ้นชื่อว่าเป็น “หาดมรณะ” แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจมน้ำตายกว่าสิบชีวิต บุญยอดจึงระดมความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมทำโครงการ “เล่นน้ำปลอดภัย สวมใส่ชูชีพ” เพื่อสร้างความปลอดภัยระหว่างนักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำชายหาด

การดำเนินโครงการนี้ทำให้ปัจจุบันสถิตินักท่องเที่ยวจมน้ำตายที่หาดเจ้าสำราญเหลือศูนย์ โดยประชาชนได้ช่วยกันบริจาคเสื้อชูชีพกว่า 2,000 ตัว เพราะไม่ต้องการเห็นโศกนาฏกรรมเกิดขึ้น ณ หาดเจ้าสำราญ

ถัดมาเทศบาลตำบลหาดเจ้าสำราญได้ทำโครงการถนนสี่เลน เพื่อให้ตอบโจทย์ด้านความสะดวกในการสัญจรไปมาและอื่น ๆ เมื่อเข้าองค์ประกอบหลัก ทั้ง สะอาด สะดวก และปลอดภัย ทำให้ทุกวันนี้หาดเจ้าสำราญเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการมาเยือนไม่ขาดสาย ●

ที่มาภาพ : <https://commons.wikimedia.org>

เที่ยวอย่างสร้างสรรค์ช่วยกัน

ลดการสร้างขยะ

ปี 2561 มีขยะมูลฝอยทั่วประเทศ 27.8 ล้านตัน โดยมีส่วนใหญ่ที่มักพบเห็นตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่

ขยะเศษแก้ว

ขยะพลาสติก

ขยะกล่องโฟม

ขยะเศษอาหาร

ขยะกระป๋อง

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

เตรียมตัวเที่ยวอย่างไร

ให้ไร้ขยะ

เก็บขยะลงถังอย่างเดียว
“คงไม่พอ”

ถุงผ้า ใช้ใส่สัมภาระและสิ่งของต่างๆ แทนการใช้ถุงพลาสติก

ปิ่นโต ใส่อาหารแบบเก่าๆ แทนการใช้ถุงพลาสติก และถ้วยโฟม

กล่องอาหาร ใช้ใส่อาหารต่างๆ แทนการใช้กล่องโฟม และถุงพลาสติก

แก้วน้ำส่วนตัว ใส่น้ำและเครื่องดื่มที่มีความเย็นแทนการใช้แก้วพลาสติก

ขวดน้ำพกพา ใส่น้ำและเครื่องดื่มแทนการใช้ขวดพลาสติก

ผ้าเช็ดหน้า/ผ้าเช็ดมือ

เช็ดสิ่งสกปรกและคราบต่างๆแทนการใช้ทิชชู

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“คุณภาพสิ่งแวดล้อมคือคุณภาพชีวิต”

@deqp

youtube green thailand

deqpth

www.deqp.go.th

